

WTO:n ministerikokoukset

Ministerikokoukset ovat Maailman kauppajärjestö WTO:n korkein päätöksentekoeelin. Kokouksia pidetään vähintään kahden vuoden välein. Koska WTO on jäsenvetoinen järjestö, kaikki ministerikokouksen päätökset tehdään yksi maa/yksi ääni -periaatteella. Kaikista päätöksistä on oltava konsensus eli kaikkien jäsenmaiden on oltava yksimielisiä. Tähän mennessä ministerikokouksissa ei ole vielä ollut tarvetta äänestyksiin, vaan kompromissiratkaisuihin on päädytty osapuolten tinkiessä tavoitteistaan. Ministerikokousten välillä järjestön hallintorutiineista vastaa yleisneuvosto (General Council).

MINIMINISTERIKOKOUKSET

On jo tullut tavaksi, että ennen varsinaisia ministerikokouksia järjestetään vain joillekin jäsenmaille avoimia niin kutsuttuja miniministerikokouksia. Näillä kokoontumisilla ei ole virallista asemaa WTO:n päätöksenteossa. Monet kehitysmaat, jotka eivät normaalisti pääse osallistumaan miniministerikokouksiin, pitävät niitä epädemokraattisina ja vaativat kokouskäytännön lakkauttamista.

Miniministerikokousten osallistujien valintaperusteet eivät ole tiedossa, ja silti kokouksista on tulossa yhä tärkeämpiä kohtauspaikkoja, joissa harvat ja valitut jäsenmaat tekevät merkittäviä päätöksiä ennen varsinaista ministerikokousta. Ennen syyskuusta WTO:n Cancunin ministerikokousta miniministerikokouksia on pidetty Tokiossa, Egyptissä ja Montrealissa.

SINGAPOREN MINISTERIKOKOUS, 9.-13. JOULUKUUTA 1996

Ensimmäinen ministerikokous pidettiin Singaporessa vuonna 1996 Uruguayn kierroksena tunnettujen kauppaneuvottelujen (1986-1994) johtopäätösten perusteella. WTO syntyi tämän neuvottelukierroksen aikana ja aloitti toimintansa tammikuun 1. päivä 1995. Ministerikokouksen ensisijainen tavoite oli arvioida Uruguayn kierroksen viimeisessä kokouksessa - Marokon Marrakechissa huhtikuussa 1994 - sovittujen uusien sääntöjen ja hankkeiden toimeenpanoa. Singaporen kokouksessa esitettiin ensimmäisen kerran ehdotus laajentaa WTO:n ohjelmaa koskemaan myös niin sanottuja uusia aloja: investointeja, kilpailupolitiikkaa, julkisten hankintojen läpinäkyvyyttä ja kaupan helpottamista. Ristiriitainen ehdotus on hiertänyt WTO:n jäseniä siitä lähtien.

GENEVEN MINISTERIKOKOUS, 18.-20. JOULUKUUTA 1998

Toinen WTO:n ministerikokous pidettiin järjestön päämajassa Sveitsin Genevessä. Kokouksen loppujulistus tunnusti ensimmäisen kerran, että Uruguayn kieroksella vahvistetut kauppasopimukset oli suunnattu kehitysmaita ja vähiten kehittyneitä maita vastaan. Tähän mennessä kehitysmaiden esittämät vaatimukset sääntöjen uudelleenarvioinnista eivät kuitenkaan ole tuottaneet tulosta.

SEATTLEN MINISTERIKOKOUS, 30. MARRASKUUTA – 3. JOULUKUUTA 1999

WTO:n kolmas ministerikokous, joka pidettiin Yhdysvaltojen länsirannikolla Seattlessa, jäi mieliin neuvottelujen dramaattisesta katkeamisesta samaan aikaan kun televisio välitti ympäri maailmaa kuvaa mielenosoituksista. Jos kokous olisi sujunut suunnitelmien mukaan, Seattlestä olisi käynnistynyt uusi kauppaneuvottelukierros – monien kehitysmaiden vastustaessa. Ne vaativat uuden kierroksen sijaan voimassa olevien sopimusten toimeenpanon uudelleenarvioimista.

Seattlen ministerikokous kuivui kasaan ilman minkäänlaisia päätöksiä. Pääsyynä oli kehitysmaiden sanoutuminen irti konsensuksesta vastalauseena sille, että neuvotteluja ei niiden mielestä käyty riittävän avoimesti.

DOHAN MINISTERIKOKOUS, 10.-14. MARRASKUUTA 2001

Neljäs ministerikokous pidettiin Qatarin pääkaupungissa Dohassa Persianlahden rannalla. Kokouksessa aloitettiin nykyinen "Dohan kehityskierros". Ministerikokouksessa hyväksyttiin kolme keskeistä dokumenttia: ministeriko-

kouksen loppuasiakirja, julistus TRIPS-sopimuksesta ja kansanterveydestä sekä päätös implementaatiokysymysten ratkaisusta.

Dohan loppuasiakirjan pohjalta on aloitettu laaja neuvottelukierros. Cancunissa neuvottelujen piiriin kuuluvat seuraavat kysymykset:

- Maataloussopimus (AoA)
- Palvelusopimus (GATS)
- TRIPS ja TRIMS -sopimusten arviointi
- Muiden kuin maataloustuotteiden markkinoillepääsy

Lisäksi agendalla on neuvotteluja joitakin kaupan ja ympäristön suhdetta sekä dumpkauksen estämistä ja tukiaisia koskevien määräysten selkeyttämistä sekä määräysten toimeenpanoa koskevia neuvotteluja. Dohan neuvottelukierroksen on määrä päättyä vuoden 2005 alussa.

CANCUNIN MINITERIKOKOUS 10.-14. SYYSKUUTA 2003

Viides ministerikokous pidetään meksikolaisessa Cancunin kaupungissa. Neuvottelujen tarkoitus on tarkastella Dohan kierroksen edistymistä. Kokouksen valmistelut Genevessä ajautuivat umpikujaan kokouksen alla. Vaikeimpia kysymyksiä neuvotteluissa ovat olleet myös kehitykselle tärkeitä maatalous, kehitysmaiden erityiskohtelu, riitojen ratkaisuelin ja TRIPS-sopimuksen suhde julkiseen terveydenhoitoon.

Cancunissa on päätettävä myös aloitetaanko neuvottelut niin sanotuista uusista aloista, eli investoinneista, kilpailupolitiikasta, julkisista hankinnoista ja kauppaa helpottavista toimista. Cancunin kokouksella on edessään pitkä agenda ja neuvotteluista odotetaan vaikeita. Kehitysmaat joutunevat tekemään myönnytyksiä erityisesti maatalouskysymyksissä, koska paine kysymysten ratkaisuun on suuri. Lisäpainetta luo EU, joka ajaa neuvotteluja uusista aloista. Kehitysmaat ovat vastustaneet uusia aloja ja ne ovatkin jakaneet WTO:n jäsenmaita kahteen leiriin.

Kehitysmaat sekä kansalaisjärjestöt tulevat seuraamaan neuvottelujen avoimuutta ja demokraattisuutta suurella mielenkiinnolla.

LISÄTIETOJA CANCUNISTA:

► **Sari Laaksonen**
Koordinaattori
050-537 48 75

► **Linus Atarah**
Kehityspoliittinen
sihteeri
040-723 95 74

► **Mika Railo,**
Tiedottaja
040-590 3446

HELSINGISTÄ:

► **Sanna Jäppinen**
Tiedottaja
050-538 59 08